

LIIKENNE 12

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmä-
suunnitelma

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Valtakunnallisen liikennejärjestelmä- suunnitelman valmistelu

Liikenne 12 -päivän 10.3.2020 ennakkoaineisto,
osa 1/3

Liikenne 12 -päivä järjestetään 10.3.2020 samanaikaisesti neljällä paikkakunnalla

Etelä-Suomi: Uusimaa, Varsinais-Suomi, Häme, Päijät-Häme ja Ahvenanmaa

Itä-Suomi: Kymenlaakso, Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala

Länsi-Suomi: Satakunta, Pirkanmaa, Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa ja Pohjanmaa

Pohjois-Suomi: Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu ja Lappi

Uusi strateginen suunnittelutaso pitkäjänteiseen kehittämiseen

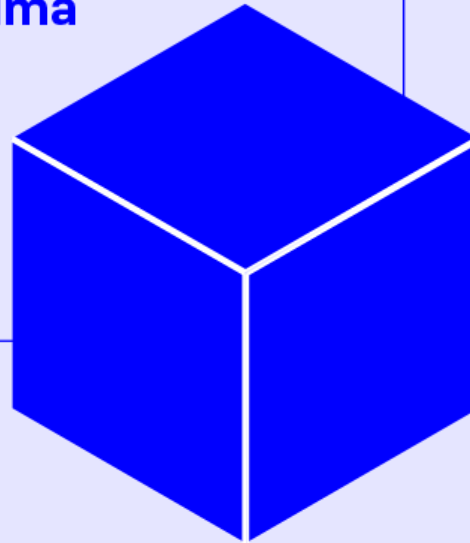

Liikennejärjestelmän kokonaiskuva

Liikennejärjestelmä

Liikenneverkot

- Maantiet, yksityistiet, kadut, radat, vesiväylät, satamat, lentoasemat
- Kunnossapito ja kehittäminen

Liikkumisen ja kuljettamisen palvelut asiakkaille

- Henkilö- ja tavaraliikenne
- Joukkoliikenne
- Kävely ja pyöräily
- Liikkumisen palvelut
- Liikennevälineet
- Info- ja maksujärjestelmät

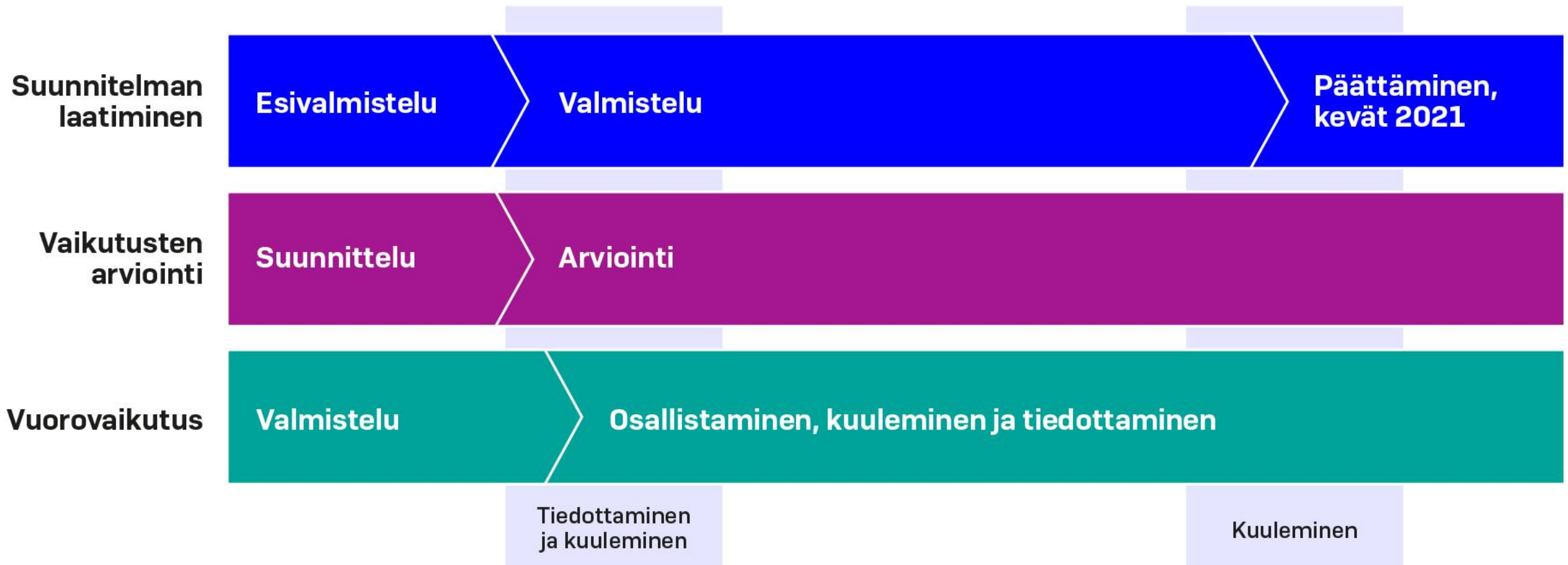
Liikennejärjestelmän tukitoimet

- Liikenteen ohjaus ja hallinta
- Liikenteen palvelut
- Viestintä- ja sähköverkot
- Käyttövoimien jakeluverkko
- Tieto

Suunnitelman mahdollista toimenpidevalikoimaa

- Muutostarpeet lainsäädäntöön (lait ja asetukset, esim. pääväyläasetus)
- Valtion budjettirahoituksen suuntaamisen kriteerit ja budjetin ulkopuolinen rahoitus
  - Joukkoliikenteen tuet
  - Perusväylänpidon rahoituksen kohdentaminen kokonaan tai osittain (väylämuodoittain ja tuotteittain)
  - Liikenneverkon kehittämisen määrärahan suuntaaminen
  - Yksityistieavustukset, raideliikenneavustukset ja lentoliikenneavustukset
- LVM:n hallinnonalan virastojen tulosohtaus (esim. kehittämishankkeiden suunnittelun ohjaus)
- Valtionyhtiöiden omistajaohjaus
- Viestintä (informaatio-ohjaus)
- Tutkimukset ja selvitykset, joiden pohjalta voidaan valmistautua seuraavaan suunnittelukierrokseen
- Kuntien toimenpiteet

Suunnittelun osa-alueet ja vaiheet

Suunnittelun eteneminen

Suunnitelman tavoitteet

Kestävyys

Ihmisten mahdollisuudet valita kestävämpiä liikkumismuotoja paranevat - erityisesti kaupunkiseuduilla.

Saavutettavuus

Liikennejärjestelmä takaa koko Suomen saavutettavuuden ja vastaa elinkeinojen, työssäkäynnin ja asumisen tarpeisiin.

Tehokkuus

Liikennejärjestelmän yhteiskuntataloudellinen tehokkuus paranee.

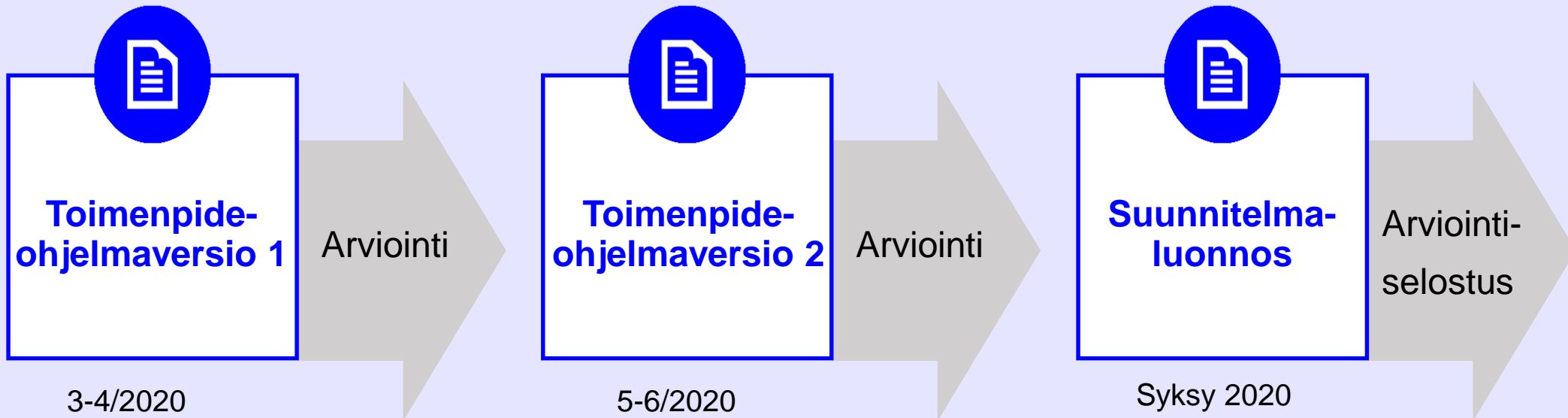
Tavoitteet ovat rinnakkaisia ja kaikki pyrkivät hillitsemään ilmastonmuutosta

Toimenpideohjelmaversio 1 valmistelu

- Toimenpideohjelmaversio 1 laaditaan suunnitelman tavoitteiden mukaisesti ja taloudellisen raamin puitteissa.
- Lisäksi hyödynnetään tietoa siitä, mihin nykyisin päätetyillä toimilla päästään 2032 mennessä (vertailuvaihtoehto) ja tietoa liikennejärjestelmän nykytilasta ja toimintaympäristön muutoksista.
- Vaikutusten arviointia jo suunnittelun aikana.
- Lausuntokierroksella ja muussa vuorovaikutuksessa saatu palaute huomioidaan valmistelussa – mm. Liikenne 12 -päivän keskustelut.

Toimenpideohjelmaversiot kehittyvät arvioinnin perusteella

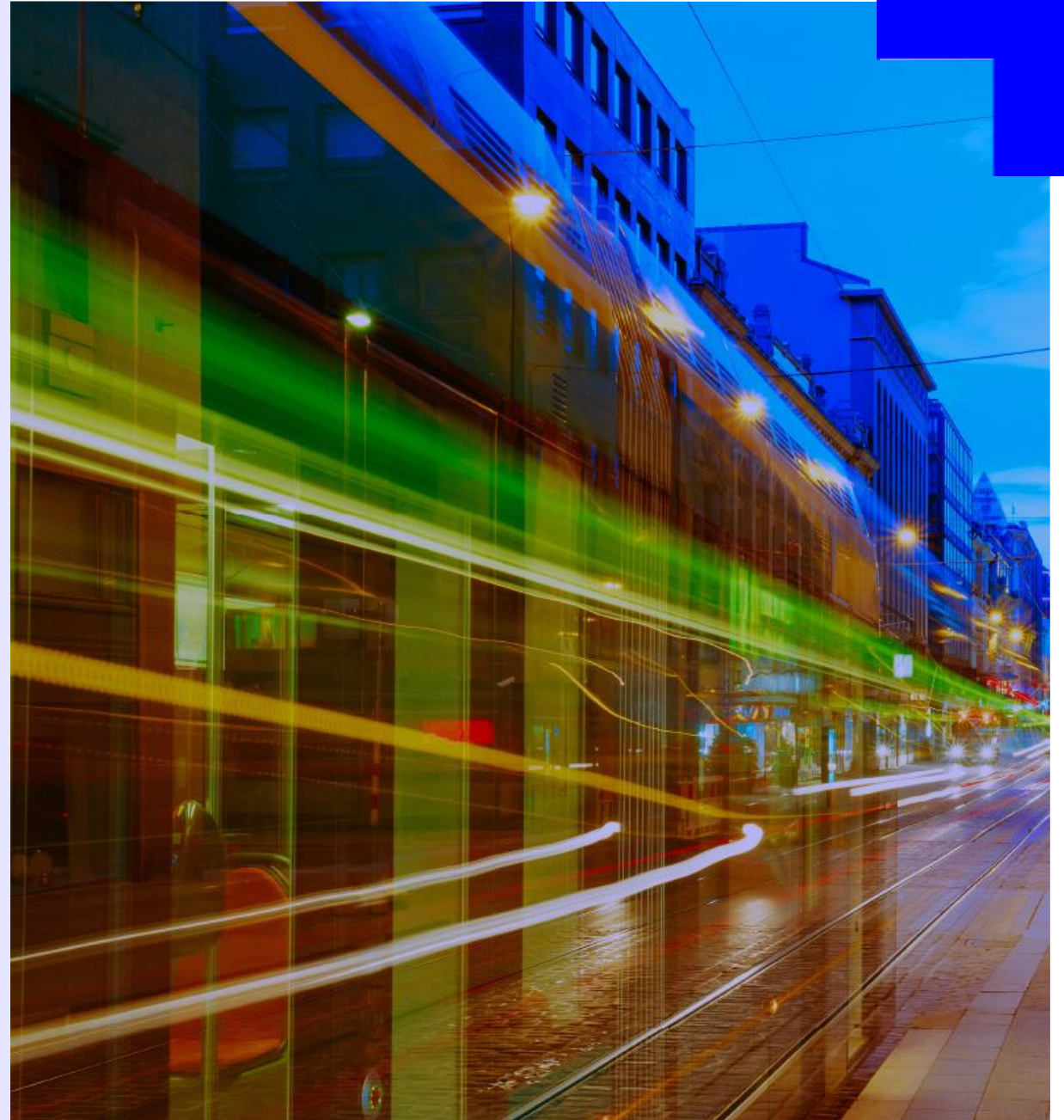
Toimenpideohjelmaversiot ja niiden käsittely

- Toimenpideohjelmaversio 1 (Ve1) vaikutukset arvioidaan suhteessa vertailuvaihtoehtoon (Ve0, ns. nollaversio), ja tehdään vaikutusten arvioinnin perusteella ehdotukset parlamentaarille ohjausryhmälle sen täydentämiseksi.
- Keskustelu parlamentarisessa ohjausryhmässä, ml. tarve tehdä tarkennuksia taloudelliseen raamiin nykyisen JTS-kauden jälkeisen ajan osalta.
- Toimenpideohjelmaversio 2 (Ve2) valmistelu suunnitelman tavoitteiden mukaisesti ja mahdollisesti tarkennetun taloudellisen raamin puitteissa.
- Ve2:n vaikutukset arvioidaan suhteessa vertailuvaihtoehtoon, ja käydään siitä keskustelut sidosryhmien kanssa.
- Sidosryhmäkeskustelujen ja vaikutusten arvioinnin perusteella parlamentaarisen ohjausryhmän ohjauksessa työstetään lopullinen suunnitelmaluonnos, sisältäen toimenpideohjelmaversio 3 (Ve3).
- Ve3 vaikutukset arvioidaan vaikutusten arviointiohjelman mukaisesti.

Suunnitelman sisältämät kokonaisuudet

1. Liikennejärjestelmän nykytila ja toimintaympäristön muutokset
2. Liikennejärjestelmän kehittämisen yhteiskunnalliset päämäärät ja visio vuodelle 2050
3. Suunnitelman tavoitteet
4. Toimenpideohjelma (valtio ja kunnat)
5. Valtion rahoitusohjelma
6. Yhteenveto vaikutusten arvioinnista
7. Suunnitelman seuranta ja jatkuvan valtakunnallisen liikennejärjestelmätyön organisointi
8. Evästyksiä seuraavalle suunnittelukierrokselle

Rahoituksen nykytilanne

Valtion budjetti

4,8 mrd. €

4 737 M€

Liikenteen verot ja julkisoikeudelliset maksut, tuet ja avustukset 4 816 M€

- Polttoainevero 2 662 M€
- Autovero 896 M€
- Ajoneuvovero 1 174 M€
- Ratavero 4,5 M€
- Ajoneuvojen rekisteröintimaksu 25 M€
- Katsastustoiminnan valvontamaksu 8 M€
- Kaupunkiraideliikenteen vuosimaksu 0,04 M€
- Ratamaksu 45,5 M€

LVM

Traficom
33 M€

Väylä
49,2 M€

33 M€

45,5 M€

Toimintatuotot 1 006,7 M€

- ELY-keskusten joukkoliikenteen lipputulot 3,7 M€
- Joukkoliikenteen myyntituotot 1 003 M€ (sis. HSL lipputulot 343,6 M€)

1 003 M€

Kunnat
n. 1 000 M€

Korkotulot, osakkeiden ja voiton tulotukset 100 M€

- Osinko VR Oy:ltä 100 M€

100 M€

3,7 M€

Valtio

n. 55 mrd. €

LVM pääluokka
n. 3 mrd. €

Liikenteen menot yhteensä n. 4,2 mrd. €

Liikenneverkko

1 800 M€

- Junaliikenteen ostot 40 M€ (LVM)

Väylävirasto

1 720 M€

- Perusväylänpito 1100 M€, sis.:
  - Tienpito 620 M€
  - Radanpito 380 M€
  - Vesiväylänpito 100 M€
- Väyläverkon kehittäminen 340 M€
- Valtionavustus Länsimetron rakentamiseen 60 M€
- Eräät väylähankkeet 40 M€
- Elinkaarirahoitushankkeet 100 M€
- Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset 40 M€

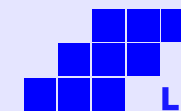
ELY-keskukset

- Alueellisen ja paikallisen liikenteen ostot, hintavelvoitteet ja kehittäminen 40 M€
- (Valtionavustus yksityisten teiden kunnossapitoon 6 M€)

Liikenne- ja viestintävirasto

- Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen 20 M€ *

*siirtynyt
Traficomiin
1.1.2019

LIIKENNE 12

Kunnat ja
kuntayhtymät
n. 42 mrd. €

Kunnat ja
kuntayhtymät
2 460 M€

580 M€
Väyläverkon kehittäminen,
Valtionavustus Länsimetron
rakentamiseen, Eräät
väylähankkeet,
Elinkaarirahoitushankkeet,
Maa- ja vesialueiden
hankinnat ja korvaukset

Investoinnit

1 440 M€

1100 M€
Perusväylänpito,
Valtionavustus yksityisteille

Väylänpito

1 820 M€

40 M€
Alueellisen ja paikallisen liikenteen
ostot, hintavelvoitteet ja
kehittäminen

40 M€
Junaliikenteen
ostot

Palvelut

980 M€

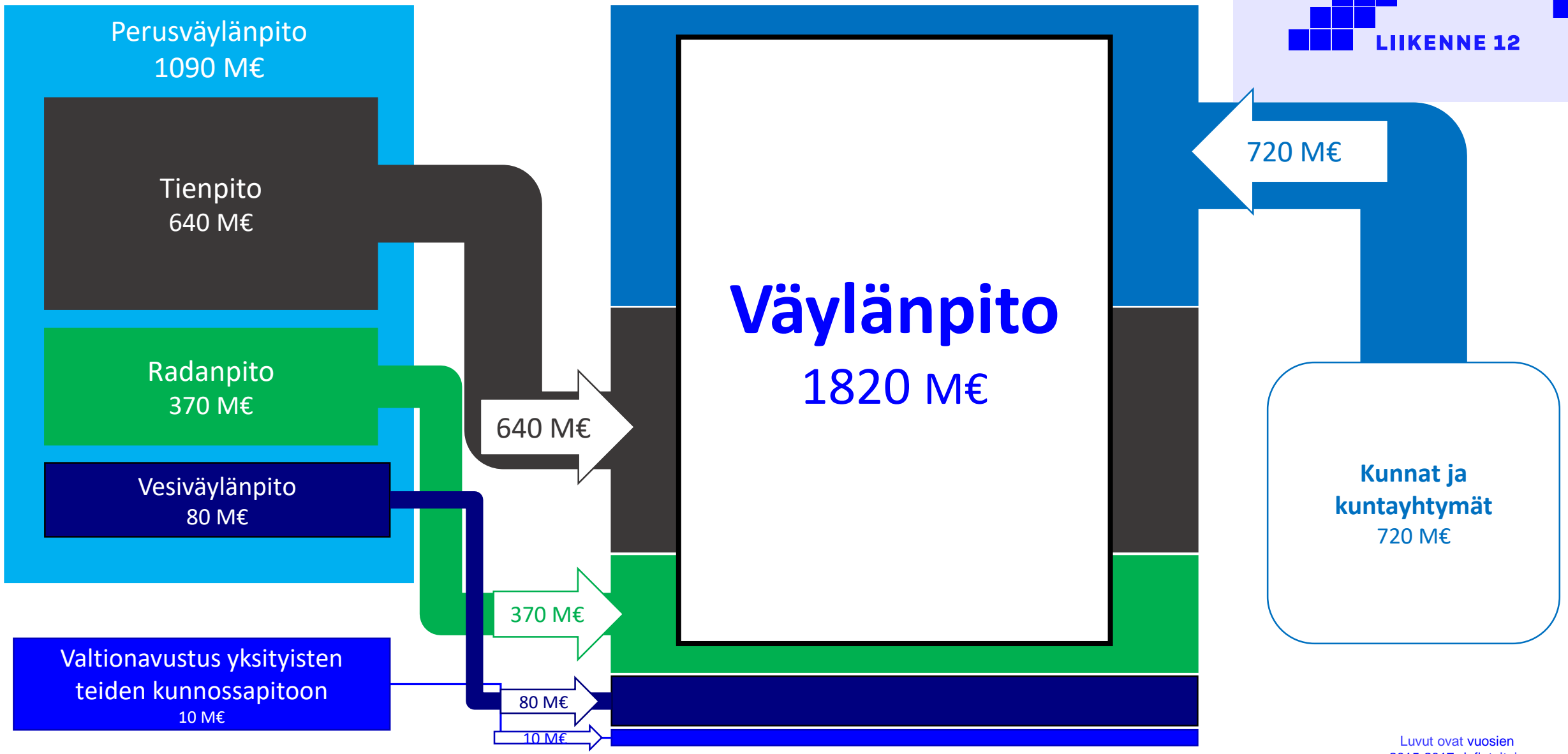
20 M€
Joukkoliikenteen
palvelujen osto ja
kehittäminen

860 M€

720 M€

880 M€

Luvut ovat vuosien
2015-2017 deflaoituja
keskiarvoja

Luvut ovat vuosien 2015-2017 deflatoituja keskiarvoja

Liikenne 12 -päivän tavoitteet

- Kuullaan toimijoiden näkemyksiä valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpideohjelman valmisteluun eri alueilla.
- Keskustellaan siitä, millaisin toimenpitein suunnitelman kolmen tavoitteen toteutumista voidaan edistää valtakunnallisesti ja alueilla.
- Tunnistetaan elinkeinoelämän, matkaketjujen ja kestävien liikkumismuotojen kannalta olennaiset asiat alueilla.